

Romeo és Julia egy öngyújtó világánál...

Angol turisták élet-halál küzdelme
az aggteleki barlangban

Aggtelek, június hó.

Angol és amerikai turistáinkkal, — amint arról beszámoltam — végre behatoltunk az aggteleki barlang belsejébe. Az Alvilág csodái közé. A Styx és az Acheron csendesen folydogáltak eleinte mellettünk. Sajnos, csak eleinte. A hónapokig tartó, nagy felvidéki esőzések,

borzalmas rongálásokat végeztek e barlangban is.

Az agyagtalaj meglazult. Kezdődött a kétségbeesett csúszkálás. Néhány félcipős látogató igazán magára vethet, hogy kellemetlennek érezte a térdéig érő sár felcsapódását.

Szöges turista cipők nélkül, jó támaszkodásra alkalmas hegy-mászó botok nélkül igazán nem volna szabad ide bemerészkedni.

Csodálatos, hogy az aggteleki menház jegyző pincére — ő képviseli itt a barlangot gondozó Kárpátgyesületet egyedül — egy szóval sem emlékezett meg e körülményről. Lehet, hogy csak mostanában érkezett ide — nyári konfúzióra — valamelyik körüti vendéglőből és még nem is lehetett ideje arra, hogy személyesen is meggyőződhessen a gondjaira bízott barlang állapotáról.

— Más országokban barlangfelszerelést, sárköpenyeket, eszmatkat osztogatnak, hallom halankor morogni egyik külföldi barátunkat. Óvakodtam megérteni meggyőzését, de meg nem is felelhettem volna rá, mert az a sikoly, amely előlről kétségbeesetten hangzott, mindnyájunkat a keskeny líbasorból való ijedt előretörésre ösztönzött volna. Mert sem előre, sem hátra nem mehettünk.

A barlangot ugyanis Soldos Béla, a megye főispánjának erőlyes intervenciójára végre két évvel ezelőtt rendbe hozatták. Egy miskolci építész nyerte el a szép munkát s a kívánságoknak becsülettel meg is felelt. Épített vagy 330 lépcsőt a jósavói új bejáratnál s 115 vasbetonhidat is a barlangban. Áthidalni akarták ezzel a vízfolyásokat. Hogy száraz lábbal lehessen bejárni az egész barlangot! A miskolci építész mindent elkövetett, hogy megfeleljen a kívánságoknak.

Arról ó igazán nem tehet, hogy olyan helyekre csináltattak vele hidakat, ahol arra semmi szükség sem volt s viszont élenken hiányoznak más helyütt a száraz átjárók.

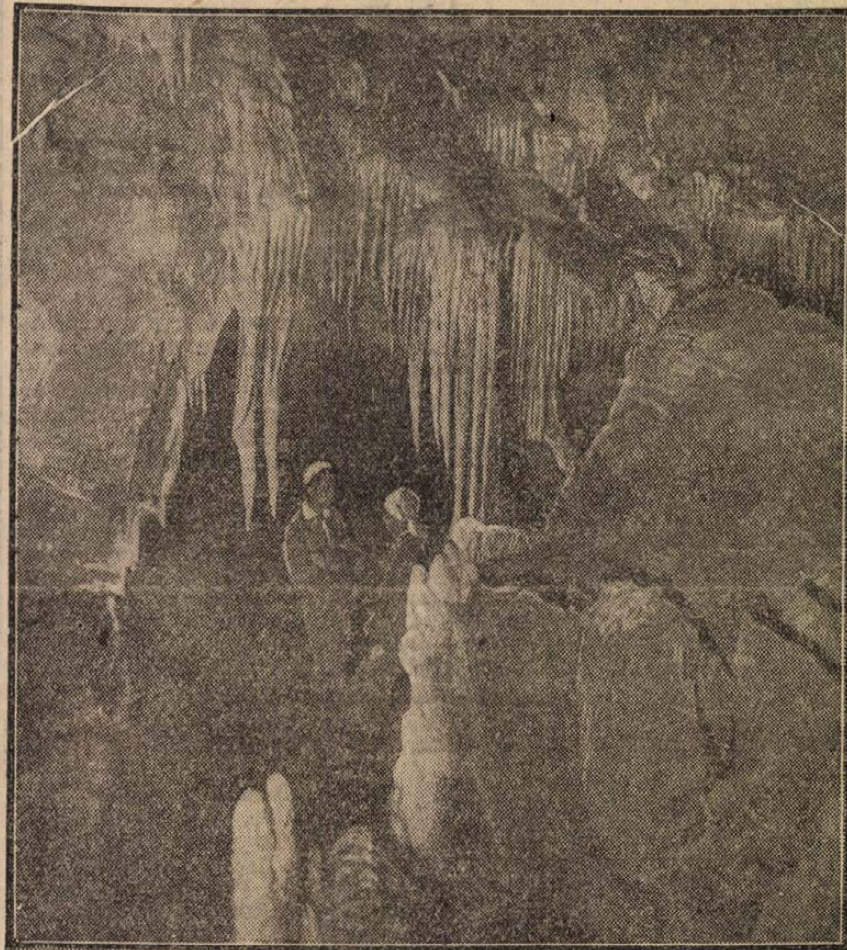
Arról sem tehet, hogy a rendelkezésre bocsátott 490 millió koronából többre nem futotta s

néhol jó másfél méterre is fel kell nyújtani a lábukat, hogy az ember a hídra felléphessen, s hogy 1—2 méterről is le kell ugrálni némelyik hídról a kemény sziklapartra másutt.

Bizonyára úgy gondolkodtak, hogy ne járjanak a hölgyek szűk szoknyában, s aki már ilyen csodát akar látni, az ne rettenjen vissza egy-két bokaficamodástól, vagy egy kis agyarázkodástól. S legálább emlegetse meg ezt az utat.

Hát a céljukat el is érték. Megemlegetjük. Elsősorban azért, mert

a barlang kétségtelenül bámulatos csodákat rejtgethet magában. Csak feltételesem mondjuk, hogy rejtgethet. A Baedekerek mind le is írják e csodákat. Még jó, mert így legalább nem esünk szégyenbe, késői utódainknak is elregélhetjük, mit láthattunk volna a barlangban. Mert látni, bizony édes-keveset láthattunk.

Az újonnan felfedezett ag az aggteleki cseppkőbarlangban

Részlet a Denevérből

A barlang ugyanis teljesen vaksötét. Semmiféle világítása nincs.

Szüzi sötétség uralkodik itt. Ma, a villamosság korában...

Vezetőnk hozott magával valamelyes világosságot. Inkább az elméjében, mint a kezében. Az acetilen-lámpát főképpen csak a szagáról — átható foghagyma illataról — sejtettük.

Látni nem lehetett a pislogó kis mécesek mellett semmit.

Végtelen lehangoló látvány volt azonban, amikor az egyik anglus, a vezető palóc magyarázata közben, hirtelen a zsebébe nyúlt, s egy viaszgyújtót rántva elő, megvilágította az előttünk meredő ka-

talmas cseppkő alakzatot. Azt hiszem éppen az egymást forrón átölelő Romeo és Juliánál tartottunk... Az ő ősi nyugalma zavarta az anglus, de meg kell vallanom, én szégyenkeztem helyettük is...

Volt azonban vezetőnk kezében néhány vékony magnézium szálacska is. Olyan 5—6 centiméteres szálacsokkák. Kérésre szívesen meg is gyújtotta az egyiket, de bölezen hozzátette: Ne tessék nagyon pazarolni, a világításért külön kell fizetni...

Hatóság bolyongás az Alvilág sötétjében

Az Alvilág sötétjében bolyongunk így vagy 6 óra hosszat. Bolyongunk? Ez nem a helyes kifejezés. Csúszkáltunk, kapaszkodtunk. Se fű, se fa nem volt azonban sehol, amibe kapaszkodhatunk volna. Sziklától szikláig vergődünk. De jó is lett volna valahol közben megpihenni. De hol? Mikor mindenütt csak víz és a szomorú vendégmarasztaló sár környézett bennünket...

Vége egy oázis. Az Olympus, a Táborhegy, Nagy Sándor és Fülöp, Szűz Mária és Minerva szobra és ki tudná emlékeztetni megmondani hány más többé-kevésbé találó elnevezésű cseppkőalakzat megtekintése után következett a barlang legszebb része: a nagy Csillagvizsgáló. Hatalmas cseppkőtorony. Irdatlan sok betonlépcső megmászása után jutunk fel, de megért minden fáradságot. Gyönyörű lehet — szép kivilágítással ez a gigászi méretű oszlop. Vagyonokat adtak volna angoljaink érte, ha láthatták volna ivlámpák csillogó fényében. Milyen színorgiát is rejtget magában ez a csoda! Hány évszázadnak kell még elmúlnia, hogy végre a maga valójában láthatóvá váljék ez a 10 méter magas s alapjánál 8 méter átmérőjű óriási stalagmit, amely gót templomhoz hasonlít? S köröskörül a több mint 32 méter magas barlangi gigászi boltozata. Isteni lehet! De szívesen is néztük volna meg alaposan. Holt fáradtak voltunk, de mégis csak az fájt, hogy ezt a csodát a néhány szálacska magnézium fellobbanó fénye inkább csak még kíváncsabbá tette, inkább csak elrejtette, mint felfedte...

S megkezdődött a harc a kijutásért.

Ismét üles ugrások. A partról a hidakra és viszont. Bokaficamok és enyhe agyarázkodások.

— Ime, a fagyos szentek, — hangzik elvonulóban hátulról vezetőnk nehezen érthető hangja. S van még humor bennünk. Megállunk. Kis tömpe cseppkövek az egyik sziklafalon előttünk. Szervec, Pongrád, Bonifác és Orbán — ismétli Regecz bácsi.

S most a végküzdelem. Nem nevezhetem másképpen, mert

330 gyengén megcsinált, keskeny és agyagból való, vízzel elöntött, felázott mély sárral borított lépcső megmászása végnélküli kínokat jelentett.

Az ember azonban mindent legyőz. Erős akarattal. Végre kint vagyunk — a jósavói disznólegelőn. Már öreg este van. A konda is régen hazatért. A hold is elbújt szegyenletében, s nem csodálom, hogy a holtfáradt, nyakig sáros, s bőrig átmedvesedett lady a szabad ég alatt szent és angol nyelvű esküvel fogadta meg, hogy egyszer kerüljön még ki tüdőgyulladás nélkül Magyarország területéről, oda többet vissza nem tér...

De hogy tovább? Jósavó falu jó néhány kilométerre, az aggteleki menedékház órajárányira. S mi csábít e két helyre? Aggteleken egy-két nagyon komisz ágy az összes turisták számára. Jósavón néhány nem nagyon vendégszerető parasztház...

Ezért nincs idegenforgalom Magyarországon, ezért látogatják oly kevesen a világ egyik legnagyobb természeti csodáját: az aggteleki cseppkőbarlangot! Lévai Jenő

Fayence, kőpadló és tüzhelycsempét

szállít, vállalt, javít

Balog Ferenc és Társai
Budapest, IV. Deák tér 3
Telefón 131—80